

Психологично изследване

на Слави Венциславов Колев – 3г.4м., гр.Добрич

Информация от родител: Детето е родено доносно от нормално протекла бременност, чрез планирано цезарово сечение. Психомоторно развитие през първата година – съответно на нормата за възрастта. Прохождане на 1г., поява на лепетна реч – след първата година, отделни думи /“мама“, „баба“, „дай“/ - след втората година. Детето е записано на детска градина от м. септември 2019г., но поради чести вирусни инфекции не я посещава редовно /посещения общо около един месец/. По данни от родителите, до момента детето проявява ограничен и избирателен интерес към връстници, с предпочитание към близки деца /“радва се на батко си“/. Данни за общомоторно развитие в норма за възрастта – изкачва и слиза по стълби като редува крака, балансира на един крак, прави опити да рита топка. Дейностите по самообслужване /хранене, обличане, събличане/ се извършват с помощ от възрастен. Детето се храни предимно с кашообразна, намачкана на малки парченца храна поради незадоволително развити дъвкателни умения. Предпочита да пие течности от шише с накрайник. Не контролира тазови резервоари /ползва памперс/. Предпочита самостоятелни игри и дейности – с предмети от бита /огледало, прожектори/ и светещи, музикални играчки. Държи на неизменност в заобикалящата среда /“когато забележи промяна в стаята, връща предметите в старото положение“/. Социалният опит в група от връстници все още е ограничен - по време на групови дейности в детската градина се изолира.

Наблюдение и психологична експлорация: Детето се движи из помещението и изследва орално част от предметите и играчките. Заиграва се за кратко с камионче с кубчета и топчета за нанизване. Играта е предимно стереотипна и насочена към изучаване на предметите и техните части. Вокализира по време на самостоятелните занимания. Често се заглежда в осветлението на тавана; заиграва се стереотипно с ключа за включване/изключване. На покана за съвместна игра отговаря с хвърляне на играчка и викане /вероятно изразяващи нежелание/. Осъществява неустойчив очен контакт. Разбира ограничен брой понятия, предимно в комуникация с родителите. Разпознава и изпълнява избирателно елементарни инструкции от един модул /“дай“, „ела“, „не пипай“, „остави“/. Рисува/драска като си служи предимно с палмарен захват и излиза извън очертаванията на листа при отсъствие на визуален контрол по време на движението на ръката. Съобщава за свои нужди или желания чрез жест за посочване и отвеждане на възрастния до желаното място/ предмет/. Ходи на пръсти.

Сензорно-интегративна информация: Отчита се затруднена обработка на информация, постъпваща едновременно от различни сензорни сигнали: зрителен, слухов, тактилен, вкусов. Данни за закъснение в развитието на речта и затруднение при изслушване/разбиране на вербални инструкции. Приоритетно възприема визуално поднесена информация. Данни за затруднено толериране на

определени хранителни консистенции /предпочита мека, намачкана храна/, за нарушения в проприоцептивната система / специфично двигателно поведение - ходене на пръсти/. Към момента не е установена водеща ръка.

Реч – Пасивният речник включва ограничен брой понятия от най-близката среда. Експресивната реч е от типа на лепет, рядко еднословна. По данни на родителите детето разбира и изпълнява прости инструкции. Комуникативната функция на речта е силно ограничена.

Интелект: Данните от наблюдението и психологичната експлорация формират хипотеза за изоставане в когнитивното развитие от нормата за възрастта /психична възраст и функциониране, отговарящи за възрастов диапазон преди две години/.

Мислене: Нагледно-действен мисловен процес. Ограничено разбиране на понятия от битово-ситуативен характер и някои прости инструкции; изпълнява избирателно и механизирано до нивото на разбиране. Разбирането се подобрява при наличие на визуална опора. В процес на формиране са базисни представи за причина и следствие /по метод „проба-грешка“/. По данни от родителите, детето сортира предмети по цвят, но не разпознава наименованията им.

Памет: Данни за затруднена организация на паметовите възможности, вероятно свързана с нарушение в устойчивостта на активното внимание. По време на изследването не се отчита репродуциране на запаметени модел на действие по време на игра.

Внимание: Качествата на вниманието са силно зависими от нивото на разбиране и интереса на детето към определена дейност. Отчита се затруднение да задържи активно внимание върху един стимул като игнорира останалите, за да завърши дейността. Налице са дефицити в параметрите устойчивост, концентрация, превключваемост и разпределяемост.

Емоции и воля: Наблюдава се застойност в доминантата на собствените желания и импулси на фона на емоционална изравненост /бедност на довербалната комуникация с мимики и жестове/, дистантност и дефицит на споделено внимание. Отказ от участие и комуникация при сблъсък с неразбираема инструкция/немотивираща дейност. В моменти на афект се отчита външен, експресивен стил на преработка на фрустрационните преживявания /пици, плаче, посяга да удари/. Успокоява се с подкрепата на родител и пренасочване на вниманието към интересен предмет/нова дейност.

Социо-комуникативна сфера: Дефицити във функционалната употреба на комуникацията и социалното разбиране – детето почти не използва невербална експресия, както и не следи за такава у другия, невинаги разбира смисъла на вербалните послания, проявява ограничен интерес към осъществяване на социален контакт. Социалната интеракция е опосредствана от наличие на предмет/игралка, представляващи интерес за детето.

Заключение: Касае се за момче на 3г.4м. с когнитивно развитие и умствена възраст отговарящи на възрастов диапазон преди втора календарна година. Отчита се затруднено интегриране на информация от сензорните системи, нагледно-действен довербален мисловен процес, изоставане в езиково-говорното развитие с ограничено разбиране и забавено развитие на експресивната реч. Дефицитите в разбирането и параметрите на вниманието /затруднени устойчивост, концентрация и лесна отвлекаемост/, дават отражение върху паметовите процеси. Водещи в емоционално-волевата и социалната сфера са емоционалната изравненост и дефицит на споделено внимание с отдаване на предпочитание към самостоятелни дейности и ограничен социален контакт. Подобни психични феномени се отчитат при нарушения от аутистичния спектър, за които са характерни когнитивни и социални затруднения, стереотипно и повтарящо се поведение и интереси, предшествани от двигателно-перцептивни и сетивни дефицити. Ресурсите на детето са свързани с умения за наблюдение и подражание, с любопитство към заобикалящия свят, както и със способност да толерира социален контакт до нивото на потребностите си.

Препоръчва се включване в сензорно-интегративни терапевтични занимания, съобразени с индивидуалните потребности на детето, ресурсно подпомагане/терапевтична работа с мултидисциплинарен екип / специален педагог, ерготерапевт, логопед, психолог/, както и консултация с логопед – хранителен терапевт /специалист в терапия при нарушения на оралномоторните и хранителните механизми/ .

Препоръки към семейството:

- Винаги възнаграждавайте и окуражавайте усилията на детето, а не резултата;
- Обособете самостоятелен, постоянен кът, в който детето да играе и учи – среда, „изчистена“ от излишни зрителни /ярки цветове и др./ и слухови стимули;
- Дейностите, които детето извършва, трябва да са съобразени с уменията му. Времетраенето на всяка нова игра /дейност да бъде съобразена с капацитета на активното му внимание, като постепенно увеличавате времето;
- След завършване на дейността/играта го насочвайте да прибира материалите/играчките. Нека всяка игра / дейност има ясни начало и край, т.е. всяка нова дейност да започва след като е приключила предходната и материалите от нея са прибрани;
- По време на дадено занимание/игра вниманието да бъде насочено само върху него, като се ограничат всички останали зрителни и слухови стимули (телевизия, радио, компютър, разговори и др.);
- Ограничете, доколкото е възможно, пасивни занимания като гледане на видеоклипове или телевизионни реклами;
- При поставяне на задача използвайте схемата „Ако направиш....., ще стане/ще получиш....“ (нещо, което детето харесва и иска) или „Първо....., после.....“.

- Игнорирайте неприемливото поведение като въведете граници на „позволено-непозволено“ с ясен, спокоен и категоричен тон. Избягвайте дълги обяснения. Говорете с кратки фрази.
- Окуражавайте детето само' да потърси помощ, когато не може да се справи с дадена задача.
- При всяка съвместна дейност обяснявайте на детето кратко и ясно всяко действие. За обогатяване на речниковия запас разглеждайте илюстрирани книжки като насърчавате детето да посочва назовани от Вас обекти и действия. Формулирайте въпросите така, че детето да отговори с жест или вербално. Подкрепяйте развитието на общата моторика и финомоторните движения на детето чрез подходящи дейности.

27.01.2020г.

Изготвил:

Велислава Христова
клиничен психолог

Велислава Христова

Клиничен Психолог, Психотерапевт